

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 46

Lýsingarprísur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 27. november 1948

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

22 Árg.

At leggja slætt

Menn halda, at politiska mannagongdin í Føroyum nú miðar móti at leggja alt slætt, sum vit taka til. Opna hurðar á víðan vegg og sleppa útlendska streyminum at renna inn, sum hann vil.

Tað verður sagt, at ætlanin at taka stongsulin frá postinum og geva loyvi at senda pening niður, verður at beina aftur til landið so góðar kenningar sum Candor, Buldog og onnur vælmeinandir dansk handilsvirki, sum á hvørjum ári sendu okkum litfríðar prislistar, ið sögdu seg hava at selja allar lutir, sum nýtast kundu og hartil sera biligir.

Flestu fólki, helst teimum, ið tvörraði pening, dámdi væl hesar handlarnar, sum ein kundi fáa biligar vörur frá, og Føroyingar hava gjørt ógvuliga nógv av at »bestilla« frá hesum handlum.

Ivingsamt var tó, um so stóru vinningur var við »bestillingini«. Vóran var bilig, men ofta var hon vánalig. Hon kundi siggja væl út, tá ið tú tókst við henni, men hevði tú so nýtt hana sum plagg eina tíð, sást tú brátt, at dygdin var ikki, sum tú hevði ventað. Og so var tað eisini tað, at tá ið ein tók ein pakka, so kundi mangan henda, at meira kom í hann enn fyrri neyðini var. Men hesin Buldog-spurningurin og Candor-spurningurin koma so at nerta við hin so nógv umtjakaða eftirlitsspurningin.

Um meira leyst verður givið t.d. við postsendingum millum Føroya og Danmarkar, so er tó ikki at leggja slætt. Tað er vist heldur ikki meiningin. Sum ein kann skilja úrslitini av samráðingunum, verið hava í Keypmannahavn og London, so er nettupp ætlanin at gera eftirlitið bæði við peningi og vöruskeyp strængari og meira hvassligt.

Víðtikið er jú at hava eftirlit við bæði innflutningi og útflutningi, og tað eru Føroyingar, sum skulu hava í hondum hetta eftirlit.

— Heimurin er í einum samarbeiðsstáki. Menn ganga so langt í sínum sáttmála- og samhugsgerði, at teir tosa í fullum álvara um at leggja stórlond

saman og fáa gjørt samveldi, tí slik stór samveldi hava í okkara tíð betri líkindi at standa seg bæði vinnuliga, figgiarliga og verndarlaga enn hesi spjaddu smálandini, sum vevjast um fótturnar hvørt á øðrum.

Men um henda hugsan skuldi verið sett í gildi, so er tó ikki ætlanin at slætta niður alt og leggja opið, so smáar tjóðir verða gloyptar av hinum stóru og hvörva.

Tað er stimbur í tjóðskaparhugsanini, og um trongt samarbeiði verður við viðskiftalond, so er at hava tað í hyggju, at ikki alt slættast niður men eftirlit verður við øllum tí, ið rennur út og inn.

NOBELPRÍSURIN

Nobelprísurin fyri bókmentir var latin til T. S. Eliot, borin í Amerika, men búsetandi í nógv ár í Onglandi. Hann er lyrikari, men yrkingar hans eru djúpar og tungskildar. Hansara lívsáskoðan er kristin, sjálvur er hann anglo-katolikur, og sum nógvir av teimum kristnu skaldunum er hann ein revsari, sum húðflongir sanitið sína og yrkir um tómleikan í hini modernadari mentanini.

Hansara gítasta verk er »The Waste Land«. Tað er týtt til danskt og nevnt »Ödemarken«. Tom Kristensen og Kai Friis Möller hava týtt, og T. Kristensen hevur eitt eftirlit aftan á yrkingarnar.

Nobelprísurin í fysikk varð latin til enska professarin dr. Patrick N. S. Blackett, Manchester.

Kemiprísurin fekk hin svenski professarin Arne Fiselius.

Att gera leyst

Javnaðarmanna politikkurin allastaðni verður settur upp — eisini her hjá okkum sum ein „skrímsla“ — sum ein ræðumynd, ið øll skulu ræðast. Hesin politikkur knúgvur fólkið til jarðar við ógiligum skattum. Hesin politikkur bindur fólkið, so tað ikki fær vik. Javnaðarmannaskatturin liggur sum ein marra oman á øllum bæði vinnulívi og privatlívi, og at enda so kóvur hann alt. Hjá okkum her heima kemur nú tað eftir at, at hann vil selja landið til

Suðurstreymoyar javnaðarfelag

hevur fund í Tórshöll (i erva) mikudagin tann
1. desember kl. 20.30.

Dagsskrá: Býráðsvalið.

NEVNDIN.

fremminda valdið. Hann hjálpir útlendskum fyrítøkum at vinna fótafesti, og so gloypa tær okkum! Hetta er myndin! Fólka-flokksblaðið sigur, at Javnaðarmenn eru verri enn Sambandsmenn, Sambandsmenn hava ikki henglað so útlendingar inn á okkum, sum hinir nú royna. Sambandsblöð fara at gruggast um skattir, og hövudsblaðið „Dimma“ sjálf fer longu at gera bjargingarreiðið klárt at tveita út! „— om den nuværende Konstellation ikke skulde føre til saadanne Resultater.“ Ja, hvat so? Skal so linan tveitast onkra aðra staðni. Jú, væl kann vera, at onkur situr bugvin og tekur móti linuni. Sambandsmenn og onkrir aðrir menn eru als ikki so lang! frá hvørjum øðrum, sum mangur heldur. —

Men vit fara at hyggja út í heimin í dag og kanna eftir, hvussu til stendur, og um tað eru Javnaðarmannaráðini ið „valda Israel vanlukku.“

Nei, tað er tað ikki. Tað er nettupp teir sjálgvóðu politikkarar og peningamenn, sum av øllum alvi draga til sín og bera seg so at, at landinum stendur til falls. Hyggið at Kina, at Grikklandi, at Fraklandi, hvussu stýrini elva til ófrið og bardaga, tí tey eru „korumperað“ og ikki vilja ganga strangliga til verks og harta „svarta-

börmenn“, skattasvikarar, seta prisirnar niður og bera so í band, at hin arbeiðandi maðurin kann tiggja liv.

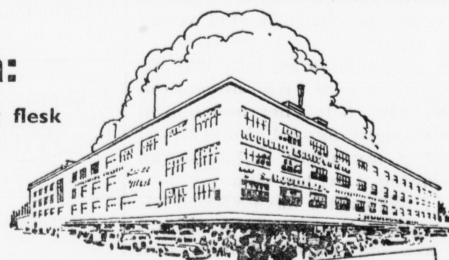
Stýri Chiang Kai Sheks, er so svikaligt, at Amerikumenn iðra seg um, at teir nakrantíð veittu honum stuðul, og tí flóða eisini kommunistar oman gjøgnum Kina og verða kanska brátt at leggja undir seg alt Eystur-Asiu. Og sjá Grikkland! Athen, ein býur, har hitt ringasta leynað og hitt svartasta órættvísi valda. Handlarnir fullir av øllum, og eingin uttan ríkmenn hava ráð at keypa. Vestarmenn styðja ikki hesa afturhaldsstjórn. Tí hon er verd at styðja, nei, miini enn so, og ikki er ósatt, sum kommunistar siga um víður-skiftini í Grikklandi. Og fara vit til Frakland, so eru har ikki bleikastu döminu um afturhaldsstýri, einstaklinga sjálgvóðsku og evnaloysi.

Frakland lá sum opið land fyri Týskinum. Landið varð stýrt av 200 familjum, sum hövdu vald á øllum og forðaðu øllum. Ognarmenn, sum hövdu verksmiðjurnar hugsaðu um vinning og at snýta skattin, fáa sær milliónirnar út av landinum í tryggjar útlenskar peningar og so lata fosturlandið ligeja avmergjað eftir sum eitt ræð fyri fíggindum. Lesið bara bókurnar um Frakland í teimum dögum!

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBOÐ:
B. MORTENSEN
TÓRSHAVN
Telefon 326